

Basistaken asbest

Werkinstructie uitvoering asbesttaken

Versie 1.1

RUD Zeeland

Uitvoering

Werkgroep Asbest, bestaande uit:

Jan Marijs (gemeente Middelburg)

Wout van Brouwershaven (gemeente Schouwen-Duiveland)

Mirjam Remeynse (RUD Zeeland)

Datum:

versie: 29 maart 2018

Versie: 1.1

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Inhoud document.....	3
3. Basistaken asbest.....	3
4. Beoordeling asbestinventarisatierapporten	6
5. Toezicht op asbestverwijdering.....	11
6. Handhaving.....	15
7. Werkverdeling, personele invulling en systemen RUD Zeeland	17

1. Inleiding

Bij de start van de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD Zeeland) is, na onderhandelingen tussen VNG, IPO en Rijksoverheid, het zogenaamde basistakenpakket afgesproken. Tot deze taken ter uitvoering van het omgevingsrecht behoren ook enkele taken op het gebied van asbest. Nauwkeuriger afspraken over asbesttaken zijn ingegeven door het feit dat asbest een serieus gezondheidsprobleem is en dat het huidige niveau van toezicht landelijk als onvoldoende wordt beschouwd.

Het meeste nog aanwezige asbest zit in gebouwen van voor 1994. Asbest is levensgevaarlijk als asbestvezels vrijkomen en deze ingeademd worden. Dit kan gebeuren als asbest in slechte staat verkeert of als het ondeskundig wordt verwijderd.

Zolang het asbest vastzit in ander materiaal, is de kans klein dat de vezels in de lucht komen en een gezondheidsrisico vormen. Dat risico bestaat wel bij asbestverwijdering en bij bijvoorbeeld verweerde daken. Wie gaat verbouwen of slopen moet daarom in veel gevallen de opstallen laten inventariseren op de aanwezigheid van asbest. De verwijdering mag in de meeste gevallen alleen worden gedaan door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf. Voor particulieren is een bepaalde vrijstelling voor werkzaamheden die zij in eigen beheer mogen uitvoeren, deze zijn verwoord in het Asbestverwijderingsbesluit. Al het (milieu-) toezicht op het bedrijfsmatig verwijderen (met inbegrip van de vrijgave en de controle van de stortbonnen) van het asbest valt onder de basistaken van de omgevingsdiensten.

2. Inhoud document

Dit document richt zich uitsluitend op het toezicht bij de asbestverwijdering vanuit de milieukundige invalshoek. Het gaat dan over het beoordelen van het asbestinventarisatierapport op basis bijlage XIIIa van artikel 4.27 Arbeidsomstandighedenregeling en het geven van een advies en het milieukundig toezicht op de asbestverwijdering in de keten. Bij de afhandeling wordt gebruik gemaakt van het asbestinventarisatierapport en de asbest sloopmelding.

Dit document geeft de taken en stand van zaken weer en heeft tot doel als (interne) werkinstructie te kunnen fungeren voor het uitvoeren van deze taken. In de instructie wordt beschreven wie welke taken heeft en op welke wijze deze uitgevoerd dienen te worden.

Dit document richt zich niet op het 'volledig' beoordelen van een sloopmelding. Een dergelijke beoordeling kan namelijk meerdere aspecten omvatten, zoals de sloopveiligheid, bouwkundige of constructieve zaken, geluid etc. Evenmin richt dit document zich op meldingen/klachten en calamiteiten of specialistische asbesttaken. Dergelijke aspecten vallen buiten het kader van dit document. Calamiteiten omtrent asbest worden via een aparte procesvoorstel en werkbeschrijving geborgd.

3. Basistaken asbest

RUD Zeeland is als uitvoeringsorganisatie geformeerd om het Landelijke Basistakenpakket uit te voeren. Naast dit verplichte basistakenpakket zijn er afspraken gemaakt over Plustaken. De feitelijke werkzaamheden voor iedere deelnemer worden bepaald op basis van de dienstverleningsovereenkomst en een jaarplan tussen de deelnemers en RUD Zeeland.

De Staatssecretaris heeft in haar brief van 4 december 2013¹ en in mei 2014 via de FAQ op www.omgevingsdienst.nl², die is opgesteld door Ministerie van I&M in samenspraak met VNG en andere betrokkenen, expliciet aangegeven dat alle bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot asbest, in het basistakenpakket van de Omgevingsdiensten zit. In het Besluit tot wijziging van het Besluit omgevingsrecht (verbetering VTH) dat 01 juli 2017 in werking is getreden, is dit bekrachtigd. In de toelichting van dit Besluit staat aangegeven wat er onder ketentoezicht asbest valt: alle werkzaamheden waarbij asbest is betrokken, uitgezonderd het verwijderen door en bij een particulier (o.a. <35m² asbestplaten).

¹ Kamerstuk, met Briefnummer: [IENM/BSK---2013/279046](#)

² <https://www.omgevingsdienst.nl/default.aspx>

In onderstaand overzicht (tabel 1 en 2) is weergegeven welke rollen en basistaken er bij de omgevingsdienst liggen ten aanzien van asbest.

Tabel 1: Algemene taakverdeling gemeente/provincie versus RUD Zeeland

Omschrijving Asbesttaak	Verantwoordelijk gemeente/provincie	RUD Zeeland
Dossierhouder	X	
Ontvangst sloopmelding	X	
Beoordelen melding aan indieningsvereisten Sloopmelding	X	
Inhoudelijk toetsen asbestinventarisatierapport en advisering ³		X
Administratieve afhandeling van melding	X	
Ontvangst startmelding aanvang werkzaamheden	X	
Doorsturen startmelding aan RUD Zeeland	X	
Uitvoeren (ketentoezicht) op gemelde werkzaamheden t.a.v. asbest		X
Signaleren niet gemelde werkzaamheden asbest	X	X
Opsporen niet gemelde werkzaamheden asbest	X (particulieren)	X (bedrijfsmatige activiteiten)
Sloopmelding (asbestgedeelte): <ul style="list-style-type: none"> Opstellen handhavingsbesluit (waaronder stilleggen) Toezicht op het handhavingsbesluit Intrekken handhavingsbesluit na indienen nieuwe melding of voldoen aan last 	X (particulieren)	X (bedrijfsmatige activiteiten)
Toetsen asbestsaneringsrapport		X
Bestuursrechtelijke handhaving bij (keten)toezicht of n.a.v. calamiteit (asbestbrand) ⁴ : <ul style="list-style-type: none"> Opstellen handhavingsbesluit (waaronder stilleggen of handelen namens overtreder) op basis van milieu/bouwwetgeving Toezicht op het handhavingsbesluit Intrekken handhavingsbesluit na indienen melding of voldoen aan last Opstellen brief waarin verbeuring kenbaar wordt gemaakt Invorderen kosten (middels invorderingsbeschikking indien in mandaat geregeld) 		X

³ Zie tabel 2.

⁴ Zie processchema calamiteit.

Tabel 2 Rollen en taken RUD Zeeland en/of gemeente t.a.v. Sloop of asbestverwijdering

	Sloop of asbestverwijdering bij ...	Rol RUD Zeeland	Rol gemeente	Asbest gerelateerde basistaak RUD Zeeland
1	Inrichtingen waarvoor de Provincie bevoegd gezag voor milieu is	Afhandelen sloopmelding of sloopvergunning en het milieu toezicht	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beoordelen/toetsen asbestinventarisatierapport t.b.v. milieuregelgeving ▪ Toezicht op asbestverwijdering t.b.v. milieuregelgeving: <ul style="list-style-type: none"> - Toezien op juiste verwijdering - Toezien op juiste afgifte (bij stortplaatsen)
2	Bedrijven of in opdracht van bedrijven	Ketengericht milieutoezicht ⁵ op asbestverwijdering bij sloopwerkzaamheden	Afhandelen sloopmelding of sloopvergunning	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beoordelen asbestinventarisatierapport t.b.v. milieuregelgeving en ketentoezicht ▪ Toezicht op asbestverwijdering vanuit milieuregelgeving; <ul style="list-style-type: none"> - Toezien op juiste verwijdering - Toezien op juiste afgifte (bij stortplaatsen)
3	Particulieren >35m ² asbestverwijdering uitgevoerd door bedrijven bij particulieren	Ketengericht milieutoezicht op asbestverwijdering	Afhandelen sloopmelding of sloopvergunning	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beoordelen asbestinventarisatierapport t.b.v. milieuregelgeving en ketentoezicht ▪ Toezicht op asbestverwijdering vanuit milieuregelgeving; <ul style="list-style-type: none"> - Toezien op juiste verwijdering - Toezien op juiste afgifte (bij stortplaatsen)
4	Particulieren <35m ² asbestverwijdering uitgevoerd door particulieren	Ketengericht milieutoezicht op asbestverwijdering (na inlevering bij milieustraat)	Afhandelen sloopmelding en het milieu- en bouwkundig toezicht op asbestverwijdering bij sloopwerkzaamheden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toezicht op asbestverwijdering i.r.t. ketentoezicht
5	Particulieren <35m ² asbestverwijdering uitgevoerd door particulieren die niet voldoet aan de vrijstellingseisen	Ketengericht milieutoezicht op asbestverwijdering (na inlevering bij milieustraat)	Bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk optreden bijv. middels bouwstop. Opnieuw indienen sloopmelding voor bedrijfsmatige verwijdering Vervolgens overdracht naar RUD (zie regel 3).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toezicht op asbestverwijdering i.r.t. ketentoezicht ▪ Zie regel 3.

⁵ Ketengericht toezicht kan eveneens ingevuld worden middels het uitvoeren van administratief toezicht.

4. Beoordeling asbestinventarisatierapporten

RUD Zeeland beoordeelt binnen de basistaken de asbestinventarisatierapporten. De beoordeling bestaat op grond van het Bouwbesluit 2012, artikel 1.26 uit het toetsen of het betreffende inventarisatierapport voldoet aan de vigerende wetgeving. Daarnaast moet getoetst worden of de aangevraagde werkzaamheden overeenkomen met de inhoud van het inventarisatierapport.

Waarom inhoudelijk toetsen?

In de praktijk blijkt steeds weer opnieuw, ondanks dat sprake is van certificering, dat de kwaliteit van de inventarisatierapporten te wensen overlaat⁶. Om die reden is het belangrijk inhoudelijk te toetsen om na te gaan of het rapport volledig is gegeven de voorgenomen werkzaamheden. De VNG heeft in haar ledenbrief van mei 2012⁷ expliciet aangegeven dat toetsen belangrijk is. Het bevoegd gezag (in casu de gemeenten en de provincie) is de poortwachter om ellende bij asbestverwijderen te voorkomen. Asbestbronnen die niet of onvolledig zijn onderzocht, zorgen bij sloop voor risicovolle situaties voor betrokken bedrijven, toezichthouders, omwonenden en passanten. Het is de taak van het bevoegd gezag om dit te voorkomen.

Daarnaast is toetsing noodzakelijk om te beoordelen of de voorgenomen werkzaamheden voor de omgeving veilig en gezond uitgevoerd zullen worden. Het is een misverstand dat een gecertificeerd asbestinventarisatiebedrijf een rapport opstelt waarin voor de omgeving een veilige en gezonde werkmethode wordt voorgeschreven. Dit is slechts gedeeltelijk waar: er wordt een werkmethode bedacht die voor de medewerker (verwijderaar) met beschermende persoonlijke beschermingsmiddelen uitgevoerd kunnen worden. Daarbij wordt onvoldoende rekening gehouden met veiligheid en gezondheid van de omgeving en de afvalscheiding. Een asbestinventarisatierapport kan dus wel voldoen aan de indieningsvereisten van een sloopmelding maar wil niet zeggen dat deze voldoet aan de voorschriften in het Woningwet en Wet milieubeheer. Een aanvullend veiligheidsplan kan noodzakelijk zijn wanneer een bepaalde (onveilige) werkmethode in het asbestinventarisatierapport wordt voorgeschreven.

De wetgever is er duidelijk over dat het milieukundig toezicht op de bedrijfsmatige asbestverwijdering uitgevoerd moet worden door een omgevingsdienst. De wetgever is echter minder duidelijk over waarop het asbestinventarisatierapport, in het kader van de sloopmelding, moet worden beoordeeld. Wie moet beoordelen is wel duidelijk, namelijk een SC570 gediplomeerde asbestdeskundige die conform de Kwaliteitscriteria voldoende uren besteed (minimaal 2 fte, elk min 1/3 fte).

In verband met registratie in SquitXO, beoordeling van het asbestinventarisatierapport en advisering aan het bevoegd gezag inzake de sloopmelding onderdeel asbest wordt gerekend met een gemiddelde duur van 1,5 uur per melding.

Het is realistisch om er van uit te gaan dat bij aanvang van deze taakuitoefening door RUD Zeeland meer tijd nodig is voor het beoordelen (en laten corrigeren) van alle rapporten. Tot op heden is de werkwijze bij opdrachtgevers verschillend van diepgang en inhoud geweest. Op termijn kan blijken dat er risicogericht toezicht kan plaats vinden, bijvoorbeeld middels een steekproef bij gecertificeerde bedrijven die hebben aangetoond het goed te doen.

4.1 Algehele procesbeschrijving sloopmelding asbest

Vanwege het feit dat de sloop snel na het indienen en accepteren van een sloopmelding kan plaatsvinden, dient de beoordeling van het asbestinventarisatierapport door RUD Zeeland parallel te lopen aan het proces zoals dat bij het bevoegd gezag (gemeenten/provincie) plaatsvindt. In onderstaande procesbeschrijving is er van uitgegaan dat RUD Zeeland namens de gemeente en provincie de beoordeling van het asbestinventarisatierapport uitvoert.

Een sloopmelding komt bij gemeenten binnen, bijvoorbeeld via OLO, en wordt daar geregistreerd. De gemeente toets of de melding ontvankelijk is. RUD Zeeland ontvangt vervolgens via OLO of via het e-mailadres post@rud-zeeland.nl en c.c. naar asbest@rud-zeeland.nl het verzoek om het asbestinventarisatierapport te beoordelen.

⁶ <https://www.inspectieszw.nl/publicaties/rapporten/2014/01/15/naar-een-strengere-aanpak>

⁷ http://www.vng.nl/files/vng/vng/Documenten/actueel/beleidsvelden/milieu_mobiliteit/2012/20120523_aanvulling_ledenbrief_asbest_12019.pdf

Indien een asbestinventarisatierapport deel uitmaakt van de sloopmelding, wordt deze sloopmelding voor het asbestdeel getoetst door RUD Zeeland aan de voorgenomen werkzaamheden en aan de van toepassing zijnde norm en richtlijn (bijlage XIIIa van artikel 4.27 Arbeidsomstandighedenregeling). De resultaten van deze beoordeling worden opgeslagen in het VTH-systeem (SquitXO) onder andere voor nadere ketenanalyse. De gemeenten worden over het resultaat van deze beoordeling geadviseerd.

Het bevoegd gezag zorgt zelf voor de verdere administratie afhandeling van de sloopmelding.

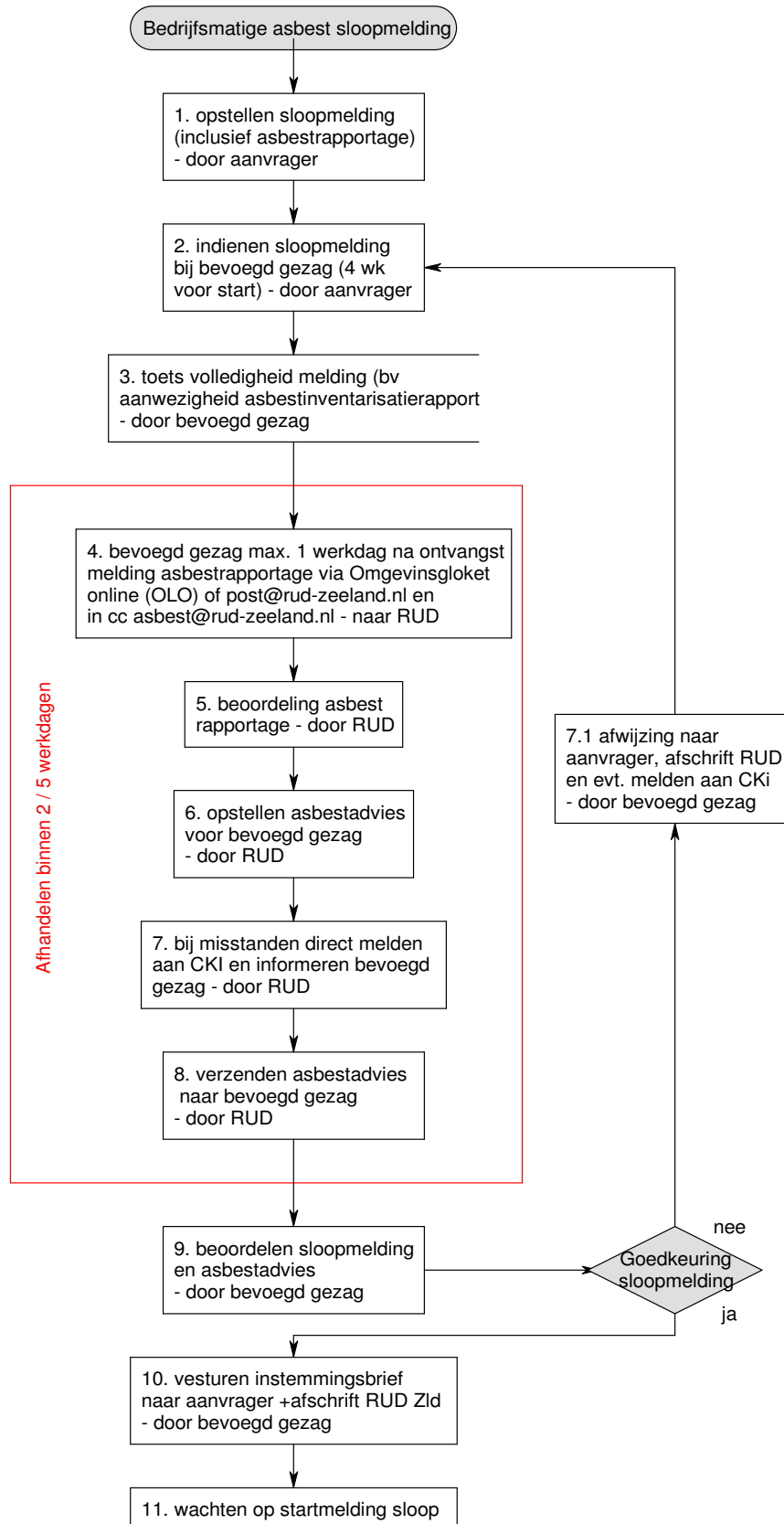
Volgens de wetgeving moet een sloopmelding 4 weken voor aanvang van de werkzaamheden worden gedaan (artikel 1.26 lid 4 Bouwbesluit 2012). In geval van de aanwezigheid van asbest dient een asbestinventarisatierapport deel uit te maken van de sloopmelding.

Voor bepaalde situaties is deze termijn echter 5 dagen. Deze 5 dagen-termijn is van toepassing op particuliere asbestverwijdering <math><35\text{ m}^2</math> (valt niet onder basistaak van RUD Zeeland) of als er sprake is of kan zijn van onnodige leegstand danwel een situatie die zal leiden tot ernstige belemmering van het gebruiksgenot. Hiermee wordt de zogenaamde mutatiewoning van woningcorporaties bedoeld, die na huuropzegging in korte tijd opgeknapt en op onderdelen 'asbestvrij' gemaakt worden.

Behandeltermijnen.

RUD Zeeland zal, rekening houdend met verwerkingstijden bij de opdrachtgever, het gehele proces binnen 5 werkdagen na ontvangst van de opdracht laten plaatsvinden en het eindproduct -conform de bij RUD Zeeland geldende kwaliteitscriteria- opleveren. Dat betekent, onder andere, dat het eindproduct juridisch is getoetst. De gemeenten sturen de definitieve toestemmingsbrief van de sloopmelding ook naar RUD Zeeland via post@rud-zeeland.nl en in c.c. naar asbest@rud-zeeland.nl. Voor asbestmeldingen met een wettelijke behandeltermijn van 5 werkdagen hanteert RUD Zeeland een behandeltermijn van 2 werkdagen. In uitzonderlijke gevallen kan van de toetsing door RUD Zeeland binnen 2 of 5 werkdagen worden afgeweken. Dit is alleen mogelijk in het geval van een kortdurend overaanbod aan asbestmeldingen bij RUD Zeeland. RUD Zeeland zal de gemeente zo spoedig mogelijk informeren in het geval er bij de afhandeling van een melding sprake is van een verruimde behandeltermijn. Dit alles op voorwaarde dat met deze tijdelijke verruiming geen fatale wettelijke termijnen worden overschreden.

Schema I Asbestsloopmelding

Wat betekent dit voor de opdrachtgevers van RUD Zeeland:

- De opdrachtgever raadpleegt de verschillende bronnen (mail/OLO) op de aanwezigheid van nieuw ingebrachte sloopmeldingen.
- De opdrachtgever stuurt de relevante meldingen - na een volledigheidcheck - door naar RUD Zeeland. Dit moet gebeuren uiterlijk de eerste werkdag na ontvangst bij de opdrachtgever.
- De opdrachtgevers verwerken - na de beoordeling van de melding door RUD Zeeland - het advies van RUD Zeeland in een brief en sturen deze naar de melder. Een afschrift van deze brief wordt verzonden aan RUD Zeeland.
- Als een melding onvolledig is, worden bovenstaande stappen nogmaals doorlopen.

4.2 Procesbeschrijving asbestinventarisatierapport

De werkzaamheden binnen het interne proces van RUD Zeeland worden uitgevoerd conform de in het kwaliteitshandboek beschreven processen. Door deze werkwijze worden de processen kwalitatief en uniform door de medewerkers uitgevoerd.

Beoordelen asbestinventarisatierapporten

Een asbestinventarisatierapport wordt beoordeeld op de volgende aspecten:

- De volledigheid (beoordeling indieningsvereisten). Indien het rapport niet volledig is, dan is er in formele zin geen melding gedaan. De melder wordt hiervan op de hoogte gebracht en hij/zij wordt verzocht een nieuwe melding in te dienen.
- De datum van het rapport (minder dan 3 jaar voor indiening opgesteld).
- De kwaliteit (inhoud). Alleen asbestinventarisaties van gecertificeerde asbestinventarisatiebedrijven worden geaccepteerd en deze registratie wordt getoetst op www.ascert.nl); Tevens wordt de geldigheid van het certificaat van de DIA op www.ascert.nl gecontroleerd.
- De technische haalbaarheid (in relatie tot kwaliteit en sloopveiligheid).
- De representativiteit (overeenkomstig de voorgenomen werkzaamheden en betrekking hebbend op het bouwwerk en geldigheid).
- Het asbestinventarisatierapport mag niet ouder zijn dan drie jaar.

Wijze van beoordeling

Beoordeling van het asbestinventarisatierapport vindt plaats door middel van een uniforme checklist. Hiermee is de beoordeling en de rapportage daarover gestandaardiseerd en de kwaliteit geborgd.

In de afgelopen jaren is er vanuit het Project Informatie-uitwisseling Milieuhandhaving (PIM) gewerkt aan het standaardiseren en uniformeren van controlelijsten. Er zijn landelijk diverse controlelijsten voorhanden met allemaal verschillende diepgang en uitkomsten. Om het toezicht en de daarop volgende handhaving te uniformeren heeft PIM specificaties opgesteld ten behoeve van "softwareleveranciers" om zo te komen tot uniforme lijsten met zoveel als mogelijk gelijklopende uitkomsten bij het gebruik hiervan. Alle van belang zijnde controlepunten zijn hierin opgenomen. Vanuit de regio Brabant Noord is input geleverd bij de totstandkoming van de specificaties. Inmiddels zijn er verschillende leveranciers die de specificaties verwerkt hebben in hun producten. Leveranciers zijn o.a. Digitale Checklisten, Vinx en Enforcement. RUD Zeeland zal nog keuze moeten maken of en zo ja met welke checklist gewerkt zal worden. Het uit te voeren toezicht op de asbestverwijdering zal qua diepgang plaatsvinden overeenkomstig de landelijke controlelijsten. Alle zaken vermeld op de checklist worden tijdens een bezoek gecontroleerd.

Als er een beoordeling van een inventarisatierapport wordt gedaan, moeten de kenmerken van het rapport en de waardering daarvan worden vastgesteld. Dit heeft de volgende doelen:

1. Deze gegevens zijn van belang voor het landelijke datasysteem dat aan de checklist is gekoppeld en data genereert ten behoeve van informatie gestuurde handhaving en/of ketentoezicht(IGH);
2. De kenmerken bepalen welke actie, met welke urgentie moet worden uitgevoerd.

Er zijn 3 categorieën van afwijkingen:

- A = rapport actualiseren
- CI = afwijkingen die gemeld worden aan de CKI
- NR = afwijkingen waarvoor een nieuw rapport moet komen

Opstellen advies en interne kwaliteitstoets

Op basis van de beoordeling stelt de toetsers een advies op voor het bevoegd gezag. In principe zijn er 2 mogelijkheden ten aanzien van het rapport:

- het rapport voldoet en is akkoord;
- het rapport voldoet niet, er moet een nieuw aangepast (revisie) rapport worden ingediend.

In het geval sprake is van een zeer geringe afwijking (bijvoorbeeld naam melder/eigenaar onjuist ingevuld) in de melding -die formeel gesproken kan leiden tot een afkeur (maar die echter snel hersteld kan worden)- dan wordt

niet de gehele melding afgekeurd. De gemeente zal dan worden verzocht de melder te vragen een aanvulling te geven. Hiermee kan worden voorkomen dat een geheel nieuwe melding moet worden ingediend.

De totale tijd voor het regulier beoordelen en registreren van een asbestinventarisatie t.b.v. de sloopmelding c.q. vergunning door RUD Zeeland bedraagt 1,5 uur.

De ingevulde checklist en het advies wordt opgeslagen in de systemen van RUD Zeeland conform het kwaliteitssysteem.

Het advies wordt omwille van de snelheid niet door het afdelingshoofd getekend. De interne juridische kwaliteitstoets komt hiervoor in de plaats. Het advies wordt per email direct na de juridische toets aan de opdrachtgever verstuurd. De opdrachtgever kan alleen afwijken van de uitkomsten van RUD Zeeland beoordeling in het geval sprake is van een besluit door het college van B&W.

Toestemmingsbrief

Indien de sloopmelding volledig is, stuurt de gemeente een brief aan de melder waarin wordt aangegeven dat de melding volledig is, met een kopie aan RUD Zeeland. Deze brief wordt gekoppeld aan de zaak 'beoordelen asbestinventarisatierapport' en op deze wijze als potentiële werkvoorraad geparkeerd (opgeslagen onder de betreffende zaak in SquitXO). Dit om alle gegevens per adreslocatie te verzamelen. Een verschil in de registratie van de beoordeelde inventarisatierapporten en de ontvangen brieven kan in principe alleen verklaard worden door de onvolledige meldingen en/of niet doorgezette sloop.

5. Toezicht op asbestverwijdering

Toezicht op bedrijfsmatige asbestverwijdering, is een taak van de OD's. Toezicht wordt uitgevoerd op basis van de sloopmelding of bij sloop met omgevingsvergunning in combinatie met asbest verwijderen. Toezicht is om te controleren of de werkzaamheden conform de vigerende wet- en regelgeving plaatsvinden.

Ontvangst startmelding verwijderingsbedrijf

Toezicht start met de ontvangst van een (digitale) startmelding 2 dagen voorafgaand aan de uitvoering. Een startmelding wordt door het asbestverwijderingsbedrijf gedaan en aan de gemeente doorgegeven via het Landelijk Asbest Volgsysteem (LAVS). In verband met de 2 dagen termijn dienen de deelnemers er voor zorg te dragen dat eventuele aanvullende informatie uiterlijk binnen een 0,5 dag na ontvangst worden doorgestuurd naar RUD Zeeland (via post@rud-zeeland.nl en c.c. naar asbest@rud-zeeland.nl). Dit om de achtergrond en volledige melding in handen te hebben bij het houden van toezicht.

Per 1 maart 2017 is het nieuw certificatieschema voor asbestinventarisatie en asbestverwijdering via het Landelijk Asbest Volgsysteem (LAVS) van kracht geworden. Doel is transparantie en veiligheid binnen de asbestsector te vergroten en registratielast te vereenvoudigen en beperken. Echter volledigheid en juistheid van verstrekte gegevens in LAVS zijn op dit moment nog niet betrouwbaar en uniform. Daarnaast is toegang voor Omgevingsdiensten c.q. Uitvoeringsdiensten (landelijk) nog beperkt (vanaf startmelding). Mochten zich hierin wijzigingen voordoen, wordt bezien of deze werkinstructie hierop nadere aanpassing behoeft.

De via LAVS ontvangen startmelding van het asbestverwijderingsbedrijf wordt in SquitXO geregistreerd onder een nieuwe zaak welke wordt gerelateerd aan de zak met de asbestinventarisatie en saneringsgegevens. Hiermee is tevens een bewakingsinstrument gecreëerd om na te gaan in hoeverre een sloop waarvoor een beoordeling van het asbestinventarisatierapport is gedaan ook daadwerkelijk doorgang vindt.

Uitoefenen van toezicht

Na ontvangst van de startmelding zijn de volgende stappen te onderscheiden:

A. Voorbereidend administratief onderzoek

Er wordt administratief onderzoek gedaan naar de certificering van de uitvoerende partij evenals de vergelijking van de in de startmelding omschreven werkzaamheden in relatie tot de eerder ingediende sloopmelding en het bijbehorende asbestinventarisatierapport.

B. Toezicht op locatie

Een RUD Zeeland medewerker met de taak asbest bekijkt of toezicht nodig is aan de hand van onderstaande toezichtstrategie en voert dit indien nodig uit. In deze strategie is met de aangegeven klasse de verwijderingsmethode zoals bedoeld in het Arbeidsomstandighedenbesluit gewerkt.

Risicoklasse 1	Verwijdering van asbest houdend materiaal waarbij weinig risico op vrijkomen van vezels ontstaat.
Risicoklasse 2	Verwijdering van asbesthoudend materiaal waarbij een reëel risico op vrijkomen van vezels ontstaat.
Risicoklasse 2A	Verwijdering van asbesthoudend materiaal. Bij deze verwijderingsmethode zijn extra maatregelen nodig ter voorkoming van gevaren voor werknemer en omgeving.

Toezichtstrategie

Risicoklasse 1 10%, controlefrequentie 1 op de 10 en steekproefsgewijs

In het algemeen geven deze asbestverwijderingen weinig risico. Ook niet gecertificeerde -maar toch deskundige - bedrijven mogen dergelijke werkzaamheden verrichten. Het gaat daarbij om asbesthoudend materiaal c.q. voorwerpen die in zijn geheel te verwijderen zijn. Bijvoorbeeld het opruimen van losliggend zwerfasbest, bloembakken een losliggende buis e.d. Indien uit de voorgestelde werkwijze blijkt dat het beschermingsniveau niet kan worden behaald dan dient een nieuwe inventarisatie te worden uitgevoerd en een nieuwe risicobeoordeling plaats te vinden. Deze inventarisatie dient ter goedkeuring te worden gestuurd aan het bevoegd gezag en de verwijdering dient dan in dat geval door een gecertificeerd bedrijf (conform het Arbeidsomstandighedenbesluit artikel 4.54d, lid 1 en aan het Asbestverwijderingsbesluit artikel 6, lid 1) uitgevoerd te worden. Het werken met asbest in risicoklasse 2 en 2A is immers voorbehouden aan gecertificeerde bedrijven.

Risicoklasse 2 40%, controlefrequentie 4 op de 10 en steekproefsgewijs

Verwijdering van asbesthoudend materiaal waarbij een reëel risico op vrijkomen van vezels ontstaat, omdat de asbesthoudende materialen niet in zijn geheel te verwijderen zijn. Deze risicoklasse heeft betrekking op zowel een sanering in een buitensituatie/openlucht als ook een sanering in een binnen situatie/containment.

Risicoklasse 2A: 100%, altijd controle op locatie

Verwijdering van niet-hechtgebonden asbesthoudend materiaal. Bij deze verwijderingsmethode zijn extra maatregelen nodig ter voorkoming van gevaren voor werknemer en omgeving. Klasse 3 saneringen gaan over asbestsoorten die slecht / niet hechtgebonden zijn. De hoeveelheid vrijkomende vezels kan erg hoog zijn. Een verwijderaar dient extra maatregelen te nemen tijdens en na de verwijdering (onafhankelijke lucht en vrijgave meting in aangrenzende ruimte). Bij deze verwijderingen zijn de kosten nog hoger en is het risico voor de omgeving het hoogst.

Bij het plannen wordt tevens rekening gehouden met de zogenaamde landelijke aandachtsbedrijvenlijst. Toegang tot deze landelijke lijst is geregeld via Omgevingsdienst.NL.

Daarnaast wordt, onder andere voor ketentoezicht, gebruik gemaakt van informatie die vrijkomt vanuit landelijke signalen (o.a. ISZW o.a. via <http://asbestovertredingen.inspectieszw.nl>) en geconstateerde asbestovertredingen door andere inspectiediensten (o.a. Omgevingsdiensten) en uit regionale signalen naar aanleiding van controles en/of ketengericht toezicht.

Werkwijze uitvoeren toezicht

De toezichthouder controleert of de asbestverwijdering conform het Bouwbesluit/ Asbestverwijderingsbesluit wordt uitgevoerd. De beoordeling vindt plaats doormiddel van een iPad en een digitale checklist. Hiermee is de beoordeling en de rapportage gestandaardiseerd en de kwaliteit van het toetsings- en rapportage kader geborgd. Voordeel van registreren door middel van de digitale checklist is dat op deze wijze de gegevens uniform en digitaal worden geregistreerd. Dit maakt in de toekomst het ontsluiten en analyseren van de gegevens efficiënter en eenvoudiger.

De checklist is onderverdeeld in 4 onderdelen:

1. Controle van de administratie op locatie
2. Controle van de uitvoering van het asbestverwijderingswerk
3. Eindcontrole
4. Controle van opslag en transport

Voor elk onderdeel zijn de 'kenmerken' aangegeven waarop gecontroleerd dient te worden.

Voor het uitvoeren van het toezicht hanteert RUD Zeeland een vast kental van 5 uur. Hieronder vallen de volgende werkzaamheden:

- voorbereiding
- locatiebezoek
- afhandeling (bezoekverslag)
- administratief toezicht van ontvangen gegevens (zie onder C. Administratief toezicht)

C. Administratief toezicht

Voor de niet bezochte locaties (75% van de gevallen) wordt een eenvoudige administratieve controle uitgevoerd op de ontvangen gegevens (eindbeoordelingsmeting / visuele vrijgave en stortbonnen). Over de bevindingen wordt een toezichtbrief naar de 'onder toezicht staande' gestuurd.

Zoals weergegeven in hoofdstuk 3 maakt het uitvoeren van administratief toezicht integraal onderdeel uit van de basistaak asbest van RUD Zeeland. De regelgeving met betrekking tot de te volgen procedure voor het beëindigen van de sloopwerkzaamheden is opgenomen in artikel 1.33 van het Bouwbesluit.

Volgens dit artikel dient het bevoegd gezag **ten minste twee werkdagen** voor de feitelijke start van de sloopwerkzaamheden schriftelijk hiervan -door diegene die de sloopwerkzaamheden gaat uitvoeren- in kennis te worden gesteld.

Verder dient het bevoegd gezag **uiterlijk op de eerste werkdag na de dag van beëindiging van de sloopwerkzaamheden** van de beëindiging van die werkzaamheden in kennis te worden gesteld door degene die de werkzaamheden heeft uitgevoerd.

Binnen **twee weken** na beëindiging van de werkzaamheden verstrekt degene die de sloopwerkzaamheden heeft uitgevoerd het bevoegd gezag een afschrift van de resultaten van de **eindbeoordeling (het zogenaamde vrijgaverapport)**. Een door de opdrachtgever ingeschakeld onafhankelijk geaccrediteerd asbestlaboratorium stelt samen met het asbestverwijderingsbedrijf vast of de werkuitvoering is gerealiseerd conform de opdracht. Het asbestverwijderingsbedrijf verzorgt de coördinatie naar het geaccrediteerd asbestlaboratorium.

Degene die de sloopwerkzaamheden heeft uitgevoerd stuurt, op verzoek en binnen een door het bevoegd gezag te bepalen termijn (bij voorkeur binnen twee weken na de beëindiging van de werkzaamheden), een opgave van de aard en de hoeveelheid van de bij de werkzaamheden vrijgekomen afvalstoffen en van de afvoerbepemming van die stoffen (**de stortbonnen**).

De melding is voorzien van de opgave van de totale hoeveelheid asbest die vrij is gekomen bij het werk. Ook worden de stortbonnen of afgiftebewijzen overlegd. Door RUD Zeeland wordt een vergelijking gemaakt met de aanvraag. Als de afgevoerde hoeveelheid asbest niet conform de aanvraag is dan zal dit nader onderzocht worden. Tevens zal RUD Zeeland hiervan melding maken in de eindbrief aan de saneerder. In de eindbrief zullen ook eventuele afwijkingen ten aanzien van aanlevertermijnen en onjuistheden in het vrijgaverapport worden opgenomen. Aan de hand van de resultaten van de eindbeoordeling bepaalt RUD Zeeland of er eventueel vervolgstappen op het gebied van bestuurlijke of strafrechtelijke handhaving gewenst zijn.

Wat betekent dit alles voor de opdrachtgevers van RUD Zeeland:

- De opdrachtgever stuurt de ontvangen gereedmeldingen sloop door naar post@rud-zeeland.nl en in c.c. [asbest@RUD Zeeland.nl](mailto:asbest@RUD_Zeeland.nl) Dit doen ze zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 1 werkdag na ontvangst van de gereedmelding.
- De eindbeoordeling van de asbestverwijdering en de stortbonnen dienen zo spoedig mogelijk (uiterlijk binnen 2 werkdagen) na ontvangst te worden doorgestuurd naar post@rud-zeeland.nl en in c.c. [asbest@RUD Zeeland.nl](mailto:asbest@RUD_Zeeland.nl)

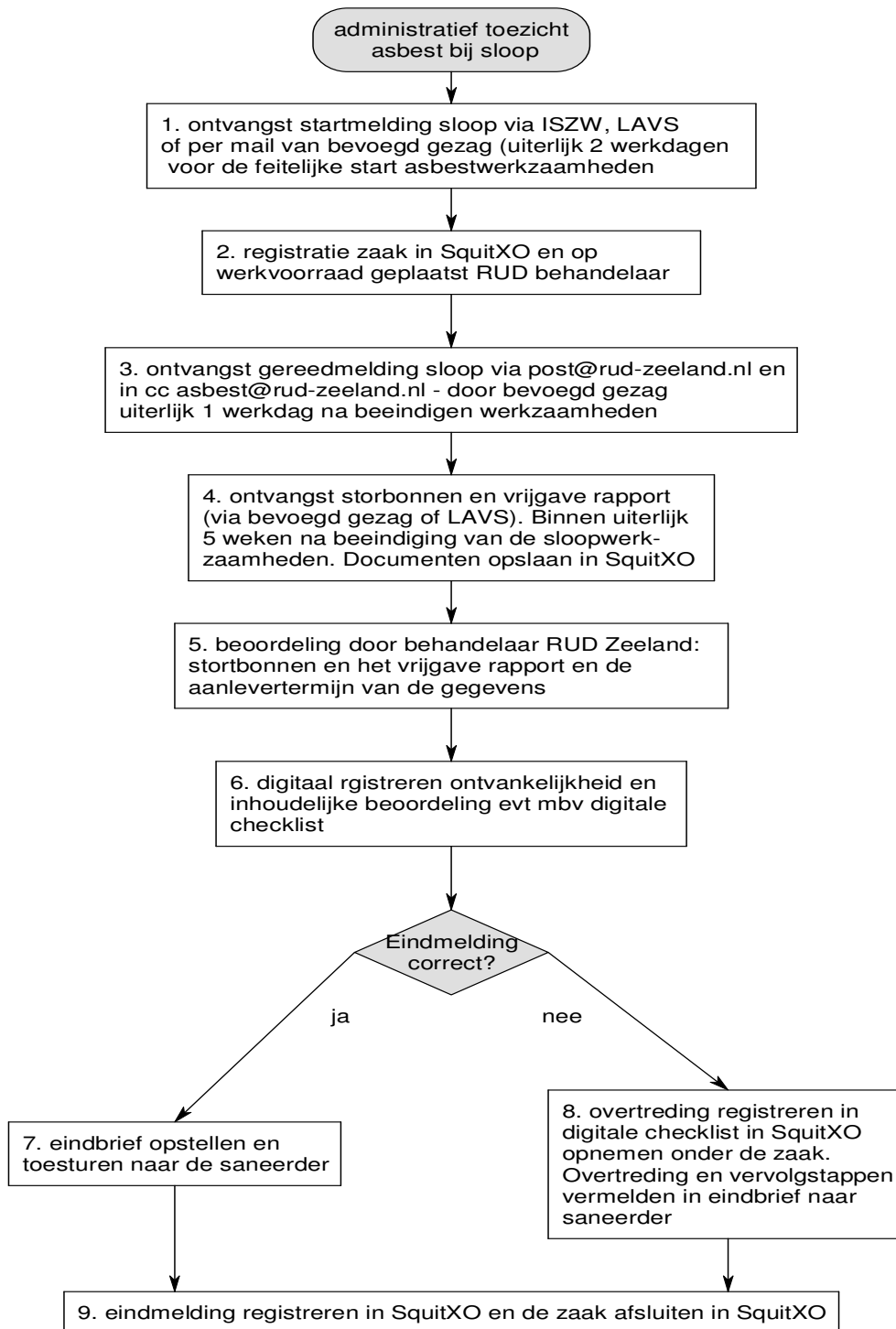
Indien 5 weken na beëindiging van de saneringswerkzaamheden RUD Zeeland geen gereedmelding, vrijgave en stortbonnen heeft ontvangen, dan zal RUD Zeeland ervan uitgaan dat er sprake is van een overtreding. Hiertoe wordt veelal eerst telefonisch contact opgenomen met melder/saneerder en wordt verzocht tot spoedige aanlevering van betreffende gegevens. Bij het uitblijven van gevraagde gegevens stuurt RUD Zeeland een waarschuwingsbrief naar de betreffende melder/saneerder.

Voor het uitvoeren van het administratief toezicht -conform de weergegeven werkprocedure hanteert RUD Zeeland een vast kental van 2 uur per saneringslocatie.

RUD Zeeland stuurt eveneens de eindbrief naar de saneerder.

Naast bovenstaande aanpak kan RUD Zeeland ook gebruik maken van andere bronnen, zoals LMA (landelijk meldpunt afvalstromen) om administratief toezicht al dan niet in relatie tot ketengericht toezicht uit te voeren op dit gebied.

Hiervoor wordt in vooralsnog gebruik gemaakt van het kental van 2 uur per betrokken locatie (al dan niet inrichtingsgebonden) en dit valt in eerste instantie binnen de raming van 75% van de gemelde saneringslocaties. RUD Zeeland wil in 2018 ketentoezicht nader vormgeven. Voortschrijdende inzichten in werkzaamheden zullen daar waar nodig worden verwerkt in (onderhavige) werkinstructie(s).

6. Handhaving.

Om gericht en uniform toezicht uit te voeren is er landelijk een sanctiestrategie afgesproken. In de sanctiestrategie worden voor overtredingen de vervolgstappen aangegeven en wordt beschreven hoe bestuursrechtelijke met overtredingen wordt omgegaan. Dit kan leiden tot aanzeggen herstellen of (direct) stilleggen tot de situatie weer hersteld is en mogelijk gevaar geweken. De sanctiestrategie vormt de rode draad in het handhavingsproces.

De strategie beschrijft ernst, gedrag en 'subjecten' van handhaving en de 'kernbepalingen/ernstige overtredingen die om direct optreden vragen'. Het doel van de strategie is om omgevingsdiensten en de andere samenwerkende toezichthoudende instanties in staat te stellen om de meest effectieve mix van interventies te kiezen, leidend tot gewenst gedrag of het van de markt halen van malafide spelers. Daarbij moet toezicht zoveel mogelijk gericht plaats vinden. Dit is het geval als de focus ligt op de zaken die er werkelijk toe doen en het gedrag van de overtreder daartoe aanleiding geeft.

De ernstige overtredingen moeten altijd leiden tot bestuurlijke sancties en in de meeste gevallen tot het informeren van andere toezichthouders.

Als toezicht is uitgevoerd en de constatering in proces verbaal van bevindingen zijn opgenomen dan wordt het verslag aan de 'onder toezicht staande' verzonden. Afhankelijk van de ernst van de constatering zal dit positief of negatief zijn. De volgende situaties kunnen zich voordoen:

1. Alles in orde (geen overtredingen geconstateerd);
2. Waarschuwingbrief met termijnstelling waarbinnen overtreding(en) moet(en) zijn hersteld. De gehanteerde termijnen moeten gegeven de tijdelijke aard van de werkzaamheden kort zijn, zodat bij het tweede bezoek het probleem is opgelost. Vaker wordt bij asbesttoezicht gekozen, vanwege tijdelijke aard van de werkzaamheden en (in combinatie) met aard van de overtredingen die worden geconstateerd, voor (spoed)bestuursdwang;
3. Als de overtredingen dusdanig zijn dat stilleggen gerechtvaardigd is moet, via spoedbestuursdwang, een termijn waarbinnen overtreding(en) moet(en) zijn hersteld worden aangegeven;
4. Als dat niet het beoogde effect heeft wordt een last onder dwangsom opgelegd met termijnen en bedrag.

Bij de uitvoering van de handhaving zal zo veel als mogelijk gebruik worden gemaakt van de standaard documenten en protocollen. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij (de nadere uitwerking van) de Landelijke Handhavingstrategie.

Mandatering/bevoegdheden

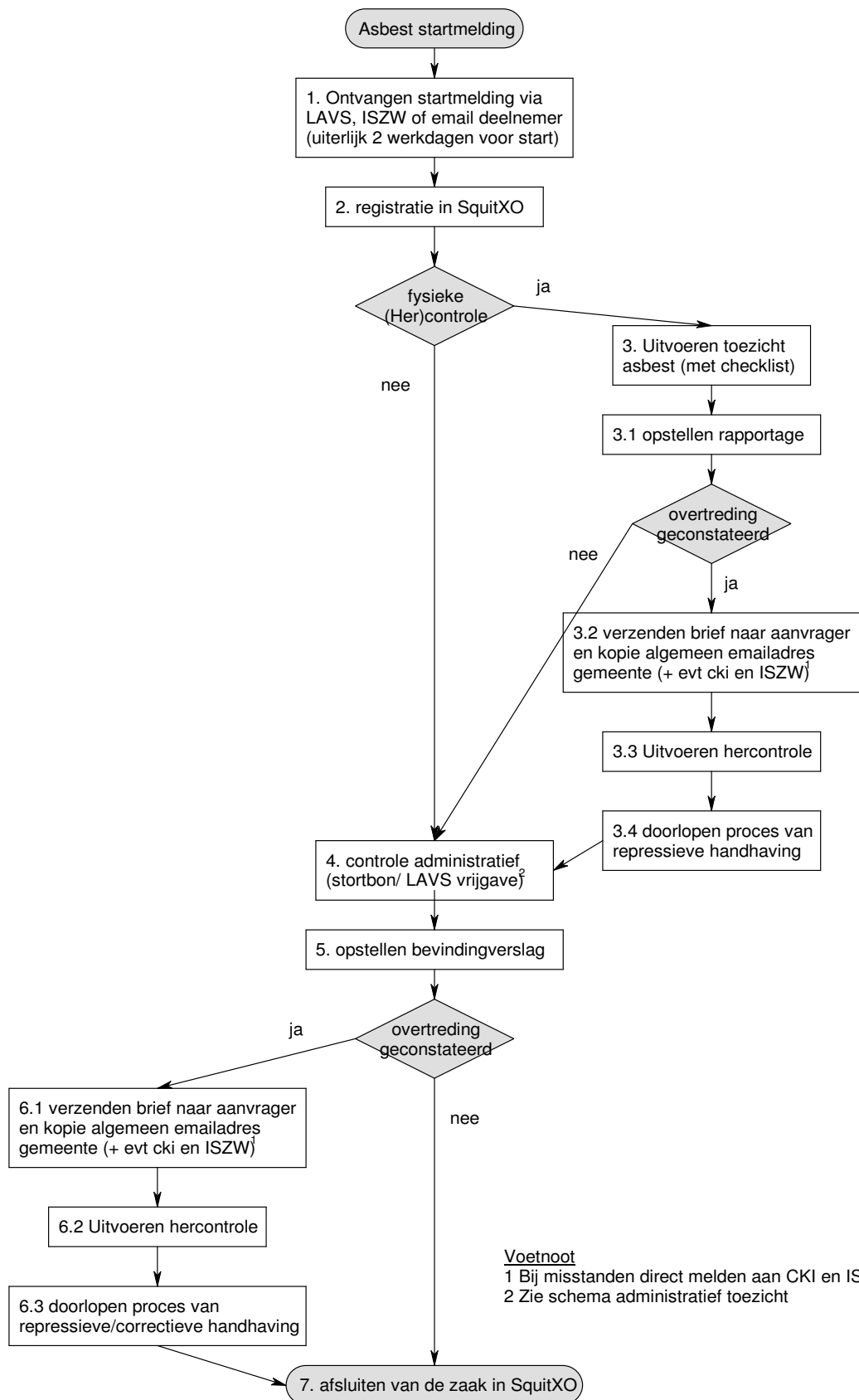
Het onderwerp mandatering/bevoegdheden verdient specifieke aandacht. Bij het uitoefenen van het toezicht op asbestverwijdering kan snel een situatie ontstaan waarbij sprake is van dreigend of acuut gevaar voor de leefomgeving. In dergelijke gevallen is het gerechtvaardigd/noodzakelijk om direct te kunnen handelen, bijvoorbeeld middels het direct stil kunnen leggen van de werkzaamheden (toepassen bestuursdwang). Als voorbeeld zijn te noemen het ondeskundig verwijderen van asbest door een niet bevoegd persoon/bedrijf. Het laten voortduren van desbetreffende activiteit is dan ontoelaatbaar. Deze bevoegdheid is voorbehouden aan het bevoegde gezag, tenzij deze bevoegdheid is gemandateerd aan de directeur van RUD Zeeland. In de praktijk kan het voorkomen dat op het meest ongelukkige tijdstip zo'n situatie voordoet. Om te voorkomen dat eerst contact moet worden gezocht met de betreffende deelnemer en toestemming moet worden gevraagd om direct in te kunnen grijpen is een mandatering van de toepassing van de last onder (spoed)bestuursdwang aan de directeur van RUD Zeeland gewenst.

Direct stilleggen

Indien er sprake is van acuut gevaar dienen de werkzaamheden mondeling stilgelegd te worden. Doormandatering op inspecteursniveau (zo laag mogelijk in de organisatie) betreft derhalve een te onderzoeken punt in de nadere uitwerking. Achteraf wordt de gemeente altijd ingelicht indien mistanden zijn waargenomen.

Bovenstaande aanpak borgt een adequaat optreden. Wellicht ten overvloede: asbestovertredingen zijn kortdurend en risicovol en vragen om snelle actie door een professionele organisatie. Voorgesteld wordt dit vorm te laten krijgen middels een passende mandaatregeling. Indien RUD Zeeland niet beschikt over mandaat zullen werkbare afspraken gemaakt moeten worden. Hoe de regeling ook uiteindelijk zal zijn, zij moet passend zijn en bij handhaven niet leiden tot vertragingen.

Schema 3: Procedure toezicht en handhaving asbest

Voetnoot

- 1 Bij misstanden direct melden aan CKI en ISZW
- 2 Zie schema administratief toezicht

7. Werkverdeling, personele invulling en systemen RUD Zeeland

Systemen RUD Zeeland

De uitvoering van de asbesttaken moet uiteraard geborgd zijn met betrekking tot de projectadministratie, workflow en facturatie. Hiervoor zijn de applicaties SquitXO en TimeTell in gebruik en wordt zoveel mogelijk gewerkt met digitale checklisten. In samenwerking met intern betrokkenen dient bepaald te worden of de PDC, SquitXO en TimeTell dusdanig zijn ingericht, zodat de asbesttaken hierin op een juiste manier kunnen worden gelabeld en gebruikt gemaakt kan worden van de workflow.

Kwaliteitscriteria

Hieronder zijn de kwaliteitscriteria 2.0 ten aanzien voor de asbesttaak opgenomen. Hieraan dient RUD Zeeland te voldoen (minimaal 2 piketambtenaren SC570 etc). Daarnaast hebben betrokken RUD medewerker minimaal training hoe om te gaan met asbest gevolgd en zal regelmatige bijscholing in dit specifieke vakgebied plaatsvinden.

11. Ketentoezicht

Onderstaande activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Wabo die bij het bevoegd gezag thuishoren.

Activiteit
1. Voorbereidend onderzoek externe en schriftelijke bronnen.
2. Uitvoeren van tactische/risico analyses keten/branche/bedrijf o.b.v. prioriteiten, beleid of op verzoek.
3. Opstellen van ketenbeschrijvingen.
4. Opstellen van analyseprofielen en interventiestrategie.
5. Draaiboeken opstellen voor diepgaand onderzoek.

Eisen aan medewerkers die deze vijf activiteiten uitvoeren			
Opleiding	Werkervaring	Aanvullende kennis	Frequentie
Basisopleiding: <ul style="list-style-type: none"> Relevante HBO 	3 jaar als inspecteur of handhaver	Basiskennis: <ul style="list-style-type: none"> Wm, Awb Grondbeginselen milioethema's AO/IC financieel en stofstromen Fysiek en administratief toezicht Kennis van meet- en registratiepunten in bedrijfsprocessen Boekhoudkunde, jaarrekening Forensisch onderzoek 	Besteden van 1/3 fte aan deze vijf activiteiten en/of 5 keer per jaar het uitvoeren van een onderzoek
Aanvullende opleiding(en): <ul style="list-style-type: none"> Verdiepingscursus (tactisch) informatieanalist 			

Eisen aan organisaties die deze vijf activiteiten uitvoeren
minimaal 2 medewerkers die voldoen aan bovengenoemde criteria

Activiteit
6. Opstellen van ketenbeschrijvingen.
7. Audits ter plaatse uitvoeren (combineren financiële en stofstromen).
8. Identificeren onregelmatigheden en oorzaken.
9. Identificeren fraude.

Eisen aan medewerkers die deze vier activiteiten uitvoeren			
Opleiding	Werkervaring	Aanvullende kennis	Frequentie
Basisopleiding: <ul style="list-style-type: none"> Zie activiteiten 1 t/m 5 Aanvullende opleiding(en): <ul style="list-style-type: none"> Zie activiteiten 1 t/m 5 Administratief toezicht 	3 jaar als inspecteur of handhaver	Basiskennis: <ul style="list-style-type: none"> Zie activiteiten 1 t/m 5 Diepgaande kennis: <ol style="list-style-type: none"> AO/IC financieel en stofstromen Toetsingstechnieken geld en goederenbeweging <ul style="list-style-type: none"> Milieumanagementsystemen en bijbehorende toetsingstechnieken 	Besteden van 1/3 fte aan deze vier activiteiten en/of 5 keer per jaar het uitvoeren van een onderzoek

Eisen aan organisaties die deze vier activiteiten uitvoeren
minimaal 2 medewerkers die voldoen aan bovengenoemde criteria

Activiteit
10. Fungere als intern informatieknooppunt.
11. Uitwisselen van informatie met externe handhavers.

Eisen aan medewerkers die deze twee activiteiten uitvoeren			
Opleiding	Werkervaring	Aanvullende kennis	Frequentie
Basisopleiding: <ul style="list-style-type: none"> Zie activiteiten 1 t/m 5 	Zie activiteiten 1 t/m 5	Basiskennis: <ul style="list-style-type: none"> Zie activiteiten 1 t/m 5 Diepgaande kennis: <ul style="list-style-type: none"> Activiteiten en werkwijze van andere handhavingsorganisaties 	Besteden van 1/3 fte aan deze twee activiteiten.

Eisen aan organisaties die deze twee activiteiten uitvoeren
minimaal 2 medewerkers die voldoen aan bovengenoemde criteria

17. Sloop en asbest

Onderstaande activiteiten kunnen ook uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'.

Activiteit

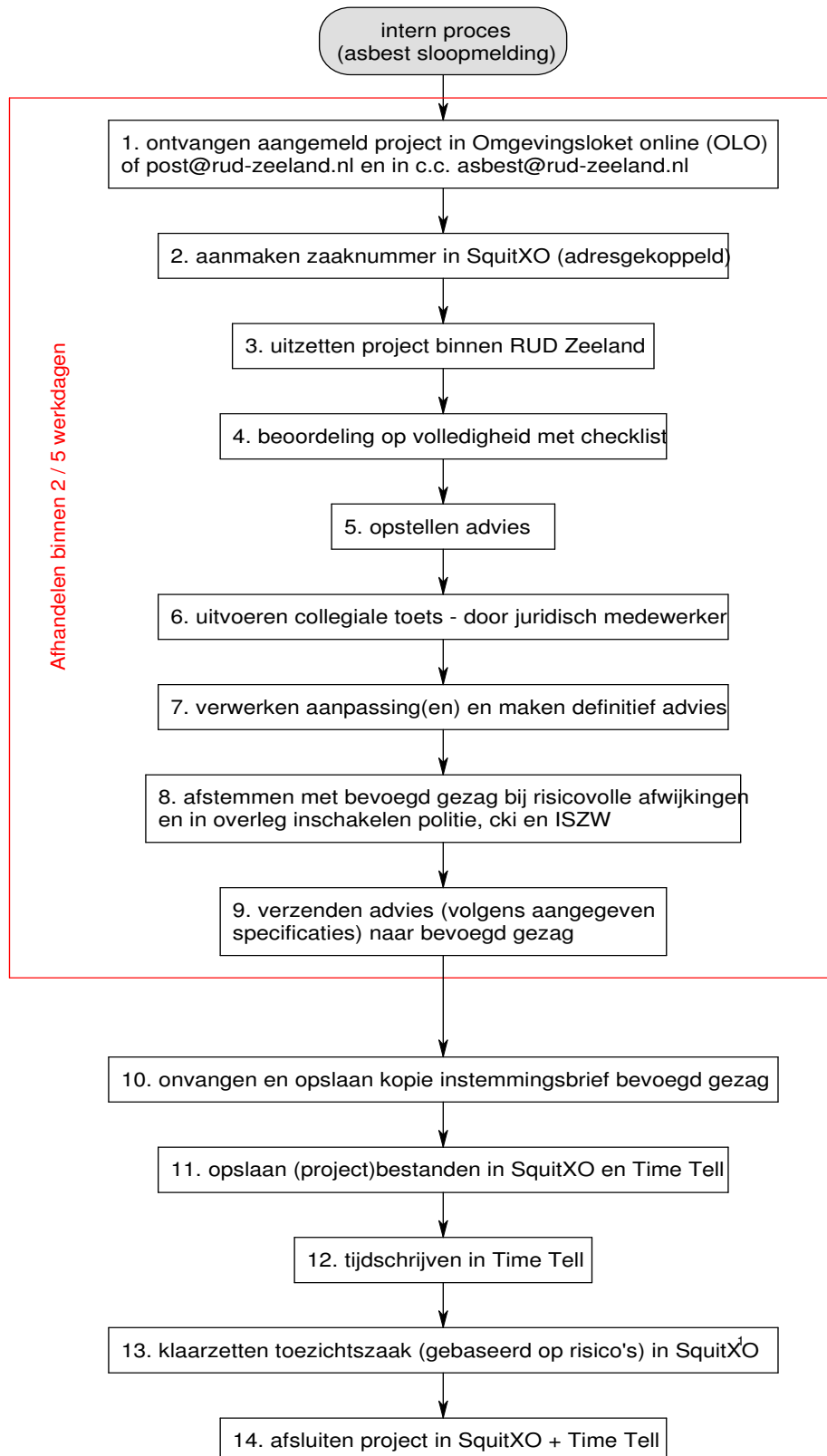
1. Beoordelen (bij een aanvraag) of er een sloopveiligheidsplan benodigd is en het beoordelen van een sloopveiligheidsplan.
2. Nemen van materiaalmonsters op locatie (niet zijnde asbest).
3. Beoordelen van sloop aanvragen en meldingen.
4. Toezicht op de sloop o.a. beoordelen vrijgavemeting, veiligheid, ondergrondse tanks.
5. Toezicht op mobiele brekers.
6. Toezicht op sloopmeldingen, onderdeel asbestverwijdering.
7. Beoordelen asbestinventarisatie.
8. Toezicht op omgang met asbest (na akkoord sloop afvalstoffen).

Eisen aan medewerkers die deze acht activiteiten uitvoeren

Opleiding	Werkervaring	Aanvullende kennis	Frequentie
Basisopleiding: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Relevante MBO 	1 jaar	Basiskennis: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Woningwet / Bouwbesluit, Bodembesluit, Wm, Archeologie / monumentenzorg, Wbb en Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval 	Besteden van 1/3 fte aan deze acht activiteiten.
Aanvullende opleiding(en): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Specialistische opleiding asbestdeskundige conform SC570 		Diepgaande kennis: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Onderlinge samenhang doorgronden van voorschriften Asbestverwijderingsbesluit en Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval 	

Eisen aan organisaties die deze acht activiteiten uitvoeren

minimaal 2 medewerkers die voldoen aan bovengenoemde criteria

1 zie processchema
asbest startmelding